

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023- - Nr.

I

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI

Teikiame Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), susijusį su 2024 metų valstybės biudžeto projektu (2024 metų valstybės biudžeto projekte papildomai numatyta lėšų akademinė ir neakademinė darbuotojų algoms padidinti nuo 2024 m. sausio 1 d. ir nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

Įstatymo projekto tikslas ir sprendžiamos problemos:

1. Siekiant sudaryti teises prielaidas darbo užmokesčiui didinti valstybiniuose mokslinių tyrimų institutuose dirbantiems mokslininkams, siūloma padidinti Mokslo ir studijų įstatymo 72¹ straipsnio 5 dalyje nustatytų pareiginės algos koeficientų intervalų apatines ir viršutines ribas visoms pareigybių grupėms 10 proc. nuo 2024 m. sausio 1 d. ir dar 18,7 proc. – nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.

2. Nustatyti, kad, skaičiuojant pareiginę algą valstybiniuose mokslinių tyrimų institutuose (toliau – institutas) dirbantiems darbuotojams (instituto direktoriui, direktoriaus pavaduotojui, moksliniam sekretoriui, mokslo darbuotojams ir tyrėjams, priimtiems į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d.), būtų taikomas Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatytas pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis.

3. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma iki 2024 m. sausio 1 d. priimtiems į pareigas valstybinių mokslinių tyrimų institutų tyrėjams nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. nustatyti pareiginės algos koeficientus 1,13–1,37, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – 1,34–1,63.

Įstatymo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – programa), numatytą siekį, kad mokslas ir studijos būtų pasaulinio lygmens, programos įgyvendinimo priemonėse numatyta sudaryti prielaidas mokslo ir studijų institucijų akademinė

darbuotojų darbo užmokesčiui didėti, kad jis pasiektų 150 proc. šalies vidutinio darbo užmokesčio, taip pat neakademiinių darbuotojų atlyginimams augti.

Sparčiai didėjant atlyginimams Lietuvos darbo rinkoje (visų sektorių darbuotojams), siekiama spartesnio akademiinių darbuotojų darbo užmokesčio augimo. Dėstytojų ir mokslo darbuotojų atlyginimai vis dar išlieka nekonkurencingi tiek šalies, tiek tarptautinėje darbo rinkoje ir neatitinka akademinės bendruomenės lūkesčių. Dėl nekonkurencingų atlyginimų dėstytojo bei mokslininko karjera Lietuvoje nėra patraukli, todėl dažnai gabus jaunimas jos Lietuvoje nesirenka. Maži atlyginimai yra viena iš priežasčių, stabdančių Lietuvos mokslo ir studijų sistemos kokybinę pažangą. Atsižvelgiant į šalies vidutinio darbo užmokesčio augimą ir anksčiau išdėstytas priežastis, siekiama ir toliau didinti atlyginimus dėstytojams ir mokslo darbuotojams. Priėmus Įstatymo projektą, Mokslo ir studijų įstatymo 72¹ straipsnio 5 dalyje nustatytų pareiginės algos koeficientų intervalų apatinės ir viršutinės ribos visoms pareigybių grupėms didėtų dviem etapais: 10 proc. – nuo 2024 m. sausio 1 d. ir dar 18,7 proc. – nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. Tai leistų valstybiniuose mokslinių tyrimų institutuose dirbančių mokslo darbuotojų ir tyrėjų, priimtų į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d., darbo užmokestį 2024 m. padidinti vidutiniškai 30,6 proc.

Valstybiniuose mokslinių tyrimų institutuose akademiinių ir neakademiinių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti 2024 m. reikės apie 8,7 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų, kurie numatyti rengiamame 2024 m. valstybės biudžeto projekte.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis 2023 metais – 186 Eur. Nuo 2024 m. sausio 1 d. bus taikoma nauja pareiginės algos (atlyginimo) bazė, kuri susieta su 2022 metų vidutiniu mėnesiniu šalies darbo užmokesčiu ir yra 1 785,4 Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad teikiamas Įstatymo projektas susijęs tik su valstybinių mokslinių tyrimų institutų mokslo darbuotojų ir tyrėjų, priimtų į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d., darbo užmokesčio nustatymu. Aukštosios mokyklos pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnį turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinė laisve. Laikydamosi įstatymų ir kitų teisės aktų, aukštosios mokyklos pačios nustato savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises, pareigas ir darbo apmokėjimo sąlygas. Visų valstybinių mokslo ir studijų institucijų (mokslo institutų, universitetų ir kolegijų) akademiinių ir neakademiinių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti 2024 m. biudžeto projekte numatyta 84,4 mln. eurų.

Įstatymo projektas buvo derintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu ir Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija. Finansų ministerija pastabų neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas ir Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija per nustatytą terminą pastabų nepateikė. Į Teisingumo ministerijos pastabas iš esmės atsižvelgta, parengtas patikslintas Įstatymo projektas, kuris suderintas darbo tvarka. Pažymime, kad Teisingumo ministerijos pastabas, susijusias su tyrėjo pareigybe ir apribojimu valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktoriams papildomai dirbti tik pedagoginį ar mokslinį darbą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įvertins sistemškai kartu su kitomis keičiamomis Mokslo ir studijų įstatymo nuostatomis (šiuo metu derinamas Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 5, 22, 42, 43, 44, 51, 53, 80 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24² straipsniu projektas ir jį lydintis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas). Teikiamas Įstatymo projektas susijęs tik su valstybinių mokslinių tyrimų institutų darbuotojų darbo apmokėjimu ir turi būti priimamas skubos tvarka atsižvelgiant į tai, kad, rengiant Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, jame numatyti papildomi asignavimai akademiinių ir neakademiinių darbuotojų atlyginimams padidinti nuo 2024 m. sausio 1 d.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Su visuomene konsultuojamasi Įstatymo projektą skelbiant Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymo projektą ir lydimuosius dokumentus parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ekonomikos departamento (direktorė Eglė Radėnienė, tel. +370 68426858, el. p. Egle.Radeniene@smsm.lt) Mokslo ir studijų ekonomikos skyriaus (vedėja Vaida Balkuvienė, tel. +370 66659716, el. p. Vaida.Balkuviene@smsm.lt) vyriausioji specialistė Dovilė Puplinskaitė (tel. +370 61819213, el. p. Dovile.Puplinskaite@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 3 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvados, 4 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Gintautas Jakštas